

Opetus- ja kasvatustalouden lausunto Kokkolan ilmasto-ohjelmaan 2025-2035

Kaupunginhallitus on pyytänyt Opetus- ja kasvatustalouden lausuntoa Kokkolan ilmasto-ohjelmasta. Taloutta lausuu seuraavasti:

Kokkolan ilmasto-ohjelma on monipuolinen ja konkreettinen työkalu kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Se vahvistaa yhteistyötä ja kestävä kehitystä kaupungissa. Ohjelma on laadittu huolellisesti, ja eri sidosryhmät, mukaan lukien lapset ja nuoret, ovat osallistuneet sen valmisteluun esimerkiksi kouluilla järjestetyissä ilmastotyöpajoissa.

Ohjelma sisältää opetus- ja kasvatustoimen näkökulmasta olennaisia toimenpiteitä, kuten:

- Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen ja nollaenergiatalojen edistäminen.
- Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen kaupungin kiinteistöjen lämmityksessä.

Nämä toimet ovat erityisen tärkeitä, koska koulut ja varhaiskasvatustyöyksiköt muodostavat merkittävän osan kaupungin kiinteistöistä.

Kestävä ruokakulttuuri ja ruokahävikin vähentäminen ovat keskeisiä tavoitteita kouluruokailussa ja varhaiskasvatuksessa. Lisäksi ohjelman energiatehokkuuteen liittyvät toimet, kuten 50/50-energiansäästömenetelmä, voitaisiin pilotoinnin jälkeen laajentaa muihinkin päiväkoteihin ja kouluihin.

Suunnitelman liitteenä olevista Ilmasto-ohjelman toimenpiteistä löytyvät varhaiskasvatusta ja opetuspalveluiden energiatehokkuustoimet (3.1.9) ovat hyviä. 50/50-energiansäästömenetelmää voisi laajentaa pilotoinnin jälkeen myös muihin päiväkoteihin ja kouluihin, jos tämä todetaan pilotoinnin tuloksena sopivaksi toimintatavaksi.

Myös muut ilmasto-ohjelman opetus- ja varhaiskasvatustaloukselle kohdistuvat toimenpiteet todetaan hyviksi ja niiden nähdään edistävän ympäristökasvatusta tavoitetta.

Toimenpiteen 5.3.3 Luontokoulu yhteistyö, muotoilu on tarpeen muuttaa, koska taloudelliset resurssit eivät välttämättä mahdollista nykyisen muotoisen luontokoulutoiminnan jatkumista. Opetus- ja varhaiskasvatustaloukselle on sitoutuneet talousohjelman mukaisesti säästöihin. Talousohjelman toimenpiteitä vuosille 2024-2026 on perusopetuksessa yhteensä yhdeksän ja niiden yhteenlaskettu vaikutus käyttötalouteen on vuosina 2024-2026 arvioitu olevan yhteensä noin 1 287 000 euroa. Talousohjelman yksi toimenpide on, että luontokouluun liittyvää yhteistyösopimusta ei jatketa tulevina lukuvuosina. Talousohjelman toimenpiteisiin vedoten, ehdotetaan uudeksi muotoiluksi seuraavaa: *Kehitetään luontokoulu yhteistyötä Nuorisokeskus Villa Elban kanssa taloudellisen tilanteen sallimissa puitteissa. Luontokoulu pyrkii edistämään maasto-opetusta ja ympäristökasvatusta mm. tekemällä yhteistyötä samalla alalla toimivien tahojen kanssa ja tuottamalla ympäristökasvatukseen liittyvää opetusmateriaalia*

Toimenpiteeseen, 5.3.2, Ilmasto- ja kestävyyskasvatusta varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksessa, ehdotetaan tarkennuksia varhaiskasvatuksen osalta.

Ehdotus uudeksi tekstiksi:

Edistetään perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa ekososiaalista sivistystä ja kestävä kehityksen omaksumista opetussuunnitelmien mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kehitetään luonto- ja ulkoilmapedagogiikkaa kunkin yksikön toimintaympäristö huomioiden. Perusopetuksessa monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta oppilaille tarjotaan kestävyyskasvatusta, jossa eri vuosiluokkien sisällöt limittyvät toisiinsa ja syventävät oppilaiden tietoja kestävästä elämäntavasta. Opetusta tukee idea- ja materiaalipaketti, joka tarjoaa opettajille vinkkejä kestävä kehityksen tavoitteisiin liittyvien teemojen käsittelyyn. Kaupungin kestävyys- ja globaalikasvatuksen suunnitelma 2023–2025 tarjoaa varhaiskasvatukselle ja oppilaitoksille viitekehyksiä ja ohjausta kestävyteen liittyvien aiheiden käsittelyssä. Suunnitelma toimii perusohjeena ja tukena kestävyys- ja globaalikasvatuksen toteuttamiselle

Opetus- ja kasvatustalouden toteaa yllä mainittujen asioiden lisäksi, että ympäristökasvatusta on keskeisessä asemassa ilmastotietoisuuden lisäämisessä, ilmastomuutosilmion ymmärtämisessä ja kestävä kehityksen edistämässä. Opetus- ja kasvatustoimessa ollaan oltu aktiivisia kestävä kehityksen saralla. Opetus- ja kasvatustoimen näkökulmasta on jatkossakin erittäin tarpeellista kehittää ilmasto- ja kestävyyskasvatusta varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksessa.